

Аўторак, 31 сакавіка 1998 г.

№ 32

Кошт свабодны

СВАБОДА

Забаронена 24 лістапада 1997 г.

Вадзім Кабанчук выйшаў на волю

Актыўіст Маладога Фронту 23-гадовы Вадзім Кабанчук у мінулу пятніцу быў вызвалены з-пад варты непасрэдна ў зале суда.

Калегія Мінскага гарадскага суда на чале з суддзём Анатолем Сушко прызнала Кабанчука вінаватым, але пакарала яго ўмойным трохгадовым зняволеннем, улічваючи «станоўчыя хакарыстыкі і частковое прызнанне віны».

Малады чалавек асуђаны за ўдар, нанесены міліцэйскуму відэааператару падчас несанкцыянаванага шэсця 10 сакавіка мінулага года ды аказанне супраціўлення міліцыі пры разгоне дэмактраціі 23 сакавіка. Цяпер на працігу двух гадоў Вадзім Кабанчук будзе пад пільным наглядам міліцыі. Калі за гэты тэрмін ён зробіць хаяць б адміністратыўнае парушэнне, яго чакае трох гадоў турмы.

За сваё вызваленне Кабанчук дзякую сябрам з Маладога Фронту, усім актыўістам дэмакратычнага руху ў Беларусі і тым, хто праявіў з ім салідарнасць у свеце. Былы вязень упэўнены, што калі б не гэтая салідарнасць, то ён бы «без варыяントу паехаў з мінскага ізолятора куды-небудзь у калонію». Пэўную ролю, на думку Кабанчука, адыграў і факт прысутнасці ў Мінску місіі АБСЕ, што «прымушае юлады думаць усё ж аб наступствах сваіх крокоў». Вадзім не збіраецца адмаўляцца ад палітычнай дзеянасці: «Палітыкай я буду займацца ў любым выпадку, — кажа ён. — Пасля ўсяго, што адбылося ў Беларусі, праста немагчыма не заступацца за людзей, чые права пастаянна парушаюцца». Першыя гадзіны пасля вызвалення Вадзім Кабанчук правёў у штаб-кватэры БНФ.

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

Газавыя даўгі расцүць

Сёння запазычанасць Беларусі за расійскі газ у параджанні з пачаткам года ўзрасла амаль у два разы і склала 181,1 млн. долараў.

Пытанне запазычанасці з энерганосціў аблімкоўвалася на мінулы тыдні на паседжанні Савета міністраў Беларусі. Павеліченне дойгу ўжо выклікала скарачэнне паставак газу на 30%. Калі і далей Беларусь не зможа своечасова — прычым грашым, а не таварамі — аплачваць паставкі газу, магчымыя далейшыя абмежаванні. Калі кіраунікі прадпрыемстваў-даўжнікі не забяспечаць аплату да сярэдзіны красавіка, то ўрад плануе прымаць жорсткія санкцыі — ад звольнення да прыцягнення да крымінальнай адказнасці. Члены ўрада выказалі намер зачыніць некаторыя прадпрыемствы, якія не аплачваюць газавыя паставкі.

Алесь САДОУСКІ

НАВІНЫ
выходзяць
тры разы
на тыдзень —
кожны
аўторак,
сераду
і пятніцу.

Кошт падпіскі
на адзін месяц —
34 000 рублёў

Падпіска
на газету
НАВІНЫ
прымецаца
ва ўсіх
аддзяленнях
пошты
і Белсаюздруку

Наш падпіскы індэкс
63312

СВЯТЫ

На мінулы тыдні
у афіцыйным друку
з'явіўся ўказ прэзідэнта
аб дзяржаўных святах
і святочных дніх.
Некаторыя святочныя дні
цяпер зноў будуть
працоўнымі.

Нагадаем, што пасля авбяшчэння незалежнасці Беларусі ў 1991 годзе Вярхоўны Савет пад кіраўніцтвам Станіслава Шушкевіча вызначыў 11 святочных (нерабочых) дзён. У 1995 годзе ў гэты спіс трапіла яшчэ і 7 лістапада — «дзень Кастрычніцкай рэвалюцыі». Гэта было першае свято, якое Рыгоравіч разам з камуністычнай большасцю парламента «вярнў» народу.

І вось цяпер, каб не падрываць асновы эканомікі і павялічыць валавы прадукт, прэзідэнт вырашыў скараціць колькасць непрацоўных дзён. Праўда, 7-е лістапада скарацэнне не закранула. Пацярпелі чатыры іншыя святы: Дзень Канстытуцыі, каталіцкі і праваслаўны Вялікадні, а таксама восеньскія Дзяды — гэтыя дні, якія на працігу апошніх сямі гадоў былі выхадчымі, цяпер зноў будуть працоўнымі.

Няўжо мітрапаліт Філарэт і кардынал Свёнак рэкамендавалі прэзідэнту вярнуць гэтыя рэлігійныя святы да ліку працоўных? Вернікі лічаць, што для святкавання Вялікадні неабходна як мінімум тры дні. Патрэбна прыгадаць і пастанову Савета міністраў ад 1992 года пра парадак вызначэння нерабочых дзён для веруочных нехрысціянскіх рэлігій (падпісаны гэтым дакументам тагачасным віцэ-прем'ерам Міхailам Мясніковічам). У пастанове гаворыцца, што веруочные мусульманскай і іудзейскай рэлігіі па дамоўленасці са сваёй адміністрацыяй могуць не працаўваць у дні сваіх святаў. Па іудзейскому календару да іх ад-

На Вялікдзень будзем працаўаць

Прэзідэнт Лукашэнка ўстанавіў новае дзяржаўнае свято — дзень герба і сцяга. Ён лічыць, што гэтыя сімвалы, вернутыя з савецкіх часоў, аказали «істотны ўплыў на развіццё дзяржавы і грамадства».

носяцца першы і apoшні дні Пэсаху, Рош-Ашана і Йом-Кіпур. Мусульмане могуць не працаўваць таксама чатыры дні ў год (Рамазан, Ураза-Байрам, Курбан-Байрам і Маўлід). Як цяпер будзе: улады скорацяць колькасць святочных дзён гэтым канфесіям? Атрымаць тлумачэнні відрадавай прэс-службе і ў адміністрацыі не ўдалося па той прычыне, што «нікто нічога не ведае, акрамя прэзідэнта».

Лукашэнка прызначыў таксама вялікую колькасць усялякіх святочных дзён, а ў некаторых памяняў даты згодна са сваім палітычным курсам. Прэзідэнт працапануе ў сваім календары свята-

ваць на рабочых месцах дзень яднання народаў Беларусі і Расіі. Гэта дата ўстаноўленая ў сувязі з утворэннем міфічнага саюза 2 красавіка 1996 года. Адсутнасць гістарычных нацыянальных традыцый стала падставай для ўзнікнення Дня герба і сцяга (чамусці прыпадае на другую нядзелью траўня). Дзень Незалежнасці перанесены на 3 ліпеня. Папярэднім прэзідэнткам дэкрэтам рэкамендуецца праvodзіць яго «як усенароднае свята ў abstanoўцы высокай урачыстасці і патрыятычнага ўздыму». Такім чынам, прэзідэнт не толькі ўстанаўлівае, калі святкаваць, але і «з якім уздымам».

Самая большая частка прэзідэнцкага ўказа датычыць прафесійных святаў. Некаторыя з іх наўпрамую перайшлі сюды з савецкага календара. Напрыклад, Дзень хіміка прызначаны, як і ў Савецкім Саюзе, на апошнюю нядзелью траўня. Аднак для вызначанай Лукашэнкам эпохі «рынкавага сацыялізму» ўведзены Дзень банкаўскага работніка. Як тлумачыць указ, прафесійнае свято можа ўстанаўлівацца «з прычыны асаблівай значнасці для эканомікі». Улічваючи апошні падзеі ў банкаўскай сферы, свята можна было бы прызначыць на «чорны аўторак сакавіка».

Алесь ДАШЧЫНСКІ

Вакол «святочнага ўказа»

Мы вырашылі пацікавіцца, што думаюць вядомыя ў краіне людзі і простая публіка наkonту скасавання прэзідэнцкім указам чатырох выхадчын дзён.

Станіслаў Шушкевіч, які ўзначальваў Вярхоўны Савет у той час, калі хрысціянскія святы былі зацверджаны ў якасці нерабочых дзён, лічыць, што ўстаноўлены прэзідэнтам новы святочны календар абсалютна адпавядае адукацыйнаму ўзору Лукашэнкі. «Ад такога прэзідэнта нельга чакаць павагі да рэлігійных і нацыянальных пачуццяў людзей», — гаворыць Шушкевіч. — Гэтым крокам Лукашэнка яшчэ раз хацеў пашкодзіць апазіцыі, але нашкодзіў праваслаўным вернікам, якіх дарчы не мала сярод нашых чытачоў, хацела пачуцця думку кірауніцтва сваёй царквы адносна прэзідэнцкіх новаўвядзенняў, шаноўнага айца, відаца, не хвалюе. Вось такі своеасаблівы клопат аб сваёй пастве праяўляе афіцыйны прадстаўнік праваслаўнай царквы.

Кардынал Казімір Свёнтак сказаў, што нічога не ведае пра новы ўказ Лукашэнкі, таму нам прыйшлося патлумачыць шаноўнаму арцыбіскупу скасаваны дакумент. Аднак кі-

раунік каталіцкага касцёла ў Беларусі адмовіўся даваць свой каментар на гэту тэму. «Я не хачу каменціраваць указы прэзідэнта, тым больш, што ад маёй думкі нічога не залежыць», — скажаў кардынал.

Пробашч мінскага касцёла св.Роха ксёндз Міхал Сапель выказаў здзіўленне найпершым фактам, што прэзідэнт выдаў гэты ўказ за два тыдні да Вялікадні. На думку святара, такія паводзіны ўладаў толькі авбастрахоць супярэчнасці ў грамадстве. «Навошта забіраць у людзей рэлігійныя святы? У сённяшній сітуацыі, калі большасць беларускіх прадпрыемстваў стаіць ці працуе няпоўныя тыдзень, некалькі дадатковых працоўных дзён нашую эканоміку не выратуюць», — лічыць кс.Сапель.

А вось што думаюць наkonту скасавання святаў людзі на мінскіх вуліцах.

Ганна Барвенава, выкладчыца мінскай гімназіі № 20:

«Я думаю, што Лукашэнка не ўдасца спыніць рэлігійнае адраджэнне сваім указамі. Нават у савецкія часы людзі брали на працы адгулы, каб на Дзяды пайсці на могілкі. То самае будзе пайтарацца і цяпер. Але я аптымістка і спадзяюся, што гэты адкат у савецкія мінулае ў Беларусі ча-

тут у Беларусі, на нашай роднай зямлі Лукашэнка працягвае старую палітыку Пілсудскага.

Уладзімір Пінчарка, беспрацоўны: «Хрысціянская святы нельга адмяніць, іх адзначаюць ва ўсім свеце. Я за тое, каб былі розныя святы — і для хрысціянай, і для хрысціянай».

Аляксандр Яромін, будаўнік: «Прэзідэнт зрабіў вялікую памылку. У нарада і так мала радасцяў у гэтым жыцці, а тут яшчэ і святочныя дні забираюць».

Іра, студэнтка недзяржаўнага ВНУ: «Я думаю, што Лукашэнка не меў ніякага права прыменіць такое раешэнне, не парадіўшыся з народам, можа быць, трэба было правесці нейкі рэферэндум. Не выключана, што такім чынам прэзідэнт хоча змагацца з п'яніцам, але выніку ад такой баражыбы не будзе. У п'яніцы і так кожны дзень — святы, а падцяпяць ад указа як заўсёды нармальная людзі».

Альгерд НЕВЯРОЎСКІ

Грамадзянне БНР

Адным з першых у сімвалічнае грамадзянства
БНР уступіў народны пісьменнік Васіль Быкаў

Ужо больш за 500 заявай аб прыёме ў грамадзянне Беларускай Народнай Рэспублікі пададзена ва ўправу БНР.

Як паведаміў НАВІНАМ сакратар управы Уладзімір Юхно, прыём заявай пачаўся на мітынгу 22 сакавіка, але самым масавым днём стала мінулая пятніца, калі ў штаб-кватэры БНР быў наладжаны ўрачысты прыём заявай. У той дзень Беларускай Народнай Рэспубліцы прысягнулі больш за 100 чалавек. Акрамя Васіля Быкава, гэта зрабілі вядомыя навукоўцы Анатоль Грыцкевіч, Мікола Крукоўскі, Іван Саверчанка, мастак Мікола Купава, паэт Славамір Адамович, палітыкі Лявон Баршчэўскі, Барыс Гунтэр, Генадзь Быкаў, Станіслаў Гусак ды іншыя. «Высакароднай і вялікай» называў ідэю грамадзянства БНР Васіль Быкаў. Ён падзяляе імкненне многіх сучаснікаў далаўчыцца да ідэалаў Беларускай Народнай Рэспублікі, стварэнне якога 80 гадоў таму ўпершыню засведчыла ўсяму свету жаданне бе-

ларусаў мець сваю незалежную дэмакратичную дзяржаўву. Аднак гэтая акцыя дасягне мэты толькі ў тым выпадку, калі яна «набудзе масавы харкар, не скончыцца адным памяшканнем», адзначаў народны пісьменнік.

Як паведаміў організаторы акцыі, распаўсюджваючыя спецыяльныя бланкі заявай, але можна дасылаць і лісты ў адвольнай форме. Спісы будуць перададзены ў ўрад БНР, які дзейнічае ў Амерыцы.

Алесь ПАУЛОВІЧ

Дапамога журналістам ці орган цэнзуры?

Пры ўрадзе створаны грамадскі савет па спрэчных пытаннях, які ўзнікаюць у працэсе прымяняння закона аб друку і іншых сродках масавай інфармацыі.

Савет з'яўляецца кансультатыўна-аналітычным органам і заклікана садзейнічаць дзяржаўным структурам у правільнym прымянянні гэтага закона і больш поўнай рэалізацыя яго патрабаванняў у дачыненні да перыядычных друкаваных выданняў. Як паведаміла ўрадавая крэйніца, савет мае права выносіць заключэнні аб наяўнасці ў матэрыялах, апублікаваных у перыядычных друкаваных выданняў, парушэнні

артыкула 5 закона аб друку — парушэнні менавіта гэтага артыкула могуць быць падставай для закрыцця сродку масавай інфармацыі. Савет таксама мае права ўносіць прапановы па ўдасканаленні заканадаўства аб друку.

Гэты савет створаны па ініцыятыве дзяржкамітэта па друку пры падтрымцы міністэрства працы і юстыцыі. У склад новага органа ўваішлі ўсе галоўныя рэдактары рэспублі-

канскіх і абласных дзяржаўных газетаў, а таксама дырэктар Інстытута сацыялогіі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, акадэмік Яўген Бабосаў, дырэктар Інстытута літаратуры Акадэміі навук Уладзімір Гіламёдаў, старшыня Саюза журналістаў Беларусі Леанід Екель і шэрэг іншых асобаў — усяго больш за 20 чалавек.

Пытанне аб уключэнні ў склад савета прадстаўнікоў незалежных СМИ, па словах той жа ўрадавай крэйніцы, не разглядалася.

БелаПАН

Куды ідуць заходнія гроши

Сусветны банк накіраваў ураду Беларусі дакумент на выдзленне авансу ў памеры 1 мільёна долараў для рэалізацыі праектаў па энергазберажэнні ва ўстановах сацыяльнай сферы.

Аб гэтым паведаміў эканамічны саветнік Беларускага прадстаўніцтва банка Мікалай Лісай. Ён таксама адзначаў, што працягаеца рэалізацыя праекта рэфармавання лясной гаспадаркі з бюджетам у 42 мільёны долараў. За апошнія гады Беларусі выдзелена некалькі грантаў — гэтыя гроши

не трэба вяртаць. За сродкі Сусветнага банка фінансуюцца праGRAMмы па вывядзенні з вытворчасці азонаразбуроўчых рэчываў — на 7,5 мільёна долларуў, па стварэнні юрдычнай базы рыначнай эканомікі — каля 0,5 мільёна долараў. На аснове гранта, выдзеленага ў снежні мінулага года, ак-

тыўна распрацоўваецца механізм сацыяльнай абароны найбольш слабых слaeў насельніцтва. За кошт гранта ў 600 тысяч долараў, прадастаўленага ўрадам Японіі, эксперты прыступілі да распрацоўкі праекта па мадэрнізацыі сістэм водаачысткі ў Мінску і Гомелі. У будучым пад такім праектамага б быць прадастаўлена пазыка ў памеры 20-25 мільёнаў.

БелаПАН

Аўстрыйцы прыйдуць у Наваполацк

Вырашаецца пытанне аб удзеле аўстрыйскіх інвестараў у рэканструкцыі наваполацкага вытворчага аб'яднання «Нафттан».

Як паведамілі ў міністэрстве зневінных эканамічных суवязяў Беларусі, удзельніцач у праекце збіраюцца банкі «Аўстрыя» і «Баваг». На працягу красавіка аўстрыйскі бок павінен падрыхтаваць дакументы, датычныя фінансавання праекта. Пасля гэтага будзе створана рабочая група са спецыялістамі Беларусі і Аўстрыі, якія вызначаць пералік і тэрміны падрыхтоўкі ўсіх неабходных матэрыялаў. Каардынатарам па пытаннях фінансавання праекта рэканструкцыі ВА «Нафттан» з беларускага боку выступіць Белезнешканамбанк.

БелаПАН

На здымку: так выглядаюць збудаванні Наваполацкага аб'яднання «Нафттан».

Дэпутата шукае міліцыя

Дэпутат Павел Знавец можа сесцыі на 15 сутак.

Як сцвярджае суддя Каstryчніцкага раённага суда Мінска Алег Лопух, Знавец пакараны за «прайву непавагі да суда». Маўляў, дэпутат Вярховнага Савета не прыходзіў на судовыя разбралыніцтвы, не пускаў да сябе судовага выканаўцу і не адчыніў дзвёры міліцыянту, якога спецыяльна накіравалі, каб «прывесці грамадзянства Знавца ў суд». Рашэнне пакараць упартага дэпутата арыштам на 15 сутак суддзя Лопух прынёў яшчэ 4 сакавіка.

Павел Знавец у телефоннай размове запыніў караспандэнта НАВІНАЎ, што даведаўся аб гэтым толькі 26 сакавіка, а павесткі з суда «нават у руках не тримаў». Ён прызнае, што дагэтуль не выплаціў тры штрафы (1 мільён, 650 тысяч і 13 мільёнаў рублёў), да якіх яго прысудзілі яшчэ ў мінульым і пазамінульым гадах. Дэпутат тлумачыць, што не згодны з тымі рашэннямі, і абскардзіў іх у пракуратуры горада, але яму дагэтуль не далі нікага адказу. «Пакуль мае скагі не будуць разгледжаны ў законным парадку, штрафаў плаціць не буду», — настойвае Павел Знавец. Ісці за краты на 15 сутак ён таксама не збіраецца.

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

Беларускія татары выбіраюцца ў Меку

Дэлегацыя татараў-мусульманаў Беларусі ўпершыню за апошнія дзесяць гадоў ажыццяўвіць хадж — паломніцтва ў свяшчэнныя гарады мусульманаў Меку і Мядзіну (Саудаўская Аравія).

Як паведаміў старшыня мусульманскай абышчыны Мінска Ібрагім Канапацкі, хадж правядуць прэзідэнт беларускага аўтаднання татараў-мусульманаў «Аль-Кітаб» Абу-Бекір Шабановіч і старшыня мусульманскага рэлігійнага аўтаднання рэспублікі муфіз Ісмаіл Аляксандровіч. Па словам I. Канапацкага, паломніцтва да святых месцаў будзе здзейснена ў першыя дзесяць дзён зульхіджа — «блаславенага для ўсіх мусульманаў свету дванаццатага месяца па месачным календары», што адпавядае перыяду з 29 сакавіка па 7 красавіка сучаснага грыгарыянскага календара. Хадж завершыцца святам ахвярапрынашэння Ід аль-Адха (па-татарску — Курбан-Байрам), які мусульмане Беларусі будуць адзначаць з 7 па 10 красавіка.

БелаПАН

У Мінску будзе «Залаты воўк»

Заканчваецца падрыхтоўка да міжнароднага фестывалю рэкламы «Залаты воўк», які пройдзе ў Мінску з 15 па 18 красавіка.

Сядр організатораў фестывалю — рэкламнае агенцтва «Скай-груп», міністэрства культуры, прадпрымальніцтва і інвестыцыяў, рэдыш «Бі-Эй», тэлекампанія «ФІТ» і шэрэг іншых структур. Як паведаміў прэзідэнт фестывалю Алег Чыжык, цікаўасць да мерапрыемства вялікая: каля 50 чалавек штодзённа падаюць заяўкі на акредытацию. Паводле папярэдніх інфармацыі, у фестывалі возьмуть удзел 15 рэкламных агенцтваў з Украіны, трох — з Польшчы, пяцьшэсць — з Расіі.

Асноўныя намінацыі фестывалю наступныя: лепшыя тэлевізійная, вонкавая і радыёрэклама; лепшыя рэкламная друкаваная прадукцыя; рэкламная фатаграфія года; рэкламнае агенцтва года; рэкламадаўца года; лепшыя нерэалізаваныя праекты. У рамках фестывалю пройдзецца навукова-практычныя семінары.

БелаПАН

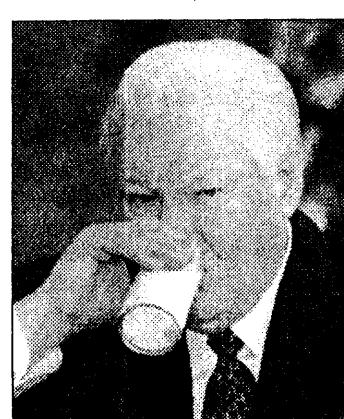
СУСЕДЗІ

На што жыве Барыс Ельцын

У 1997 годзе даход прэзідэнта Расіі Барыса Ельцына склаў 1.950.324,3 дзенамінаванага рубля — гэта прыкладна 325 тысячаў долараў.

Як паведаміла прэс-служба кіраўніка расійскай дзяржавы, сума складаецца з заработка платы, ганарапра за книгу «Запіскі прэзідэнта» і працэнтавай ад укладаў у Ашчадным банку. З дэкларацыі, якую падаваў Барыс Ельцын у падатковыя органы, у ягонай маёмесці някіх істотных зменаў не адбылося. Такім чынам, у асабістым карыстанні сям'і Барыса і Наіны Ельцыніх знаходзіцца кватэра плошчай 323,4 кв.м. Разам з прэзідэнтам і ягонай жонкай жыве таксама сям'я ягонай малодшай дачкі — усяго 6 чалавек. Барыс Ельцыну на правах сумеснай маёмесці з жонкай належыць зямельны ўчастак у Маскоўскай вобласці плошчай 4 гектары. Барыс Ельцын таксама мае аўтамабіль BMW, куплены ў 1995 г.

Інтарфакс

Камуністы ўсіх абагналі

На выbaraх у Вярховную Раду Украіны лідзіруе камуністычнае партыя. Паводле папярэдніх звестак, КПУ атрымала каля 25% галасоў выбаршчыкаў.

Украінцы прыйшлі на выбары ўчасткі ў мінулу нядзелю, 29 сакавіка. У панядзелак раніцай старшыня Цэнтральнага выбарчага камітэта Украіны Міхаіл Рабец сказаў, што дакладных звестак аб выніках галасавання па партыйных спісах няма, але паведамленні рэгіянальных выбарчых камісій дашаюць падставы меркаваць, што камуністы сапраўды абагналі ўсіх сваіх канкурэнтаў, у некаторых усходніх абласцях іх рэйтынг дасягае на 40%. Аднак на заходзе пе-равагу захавалі Народны Рух

інтарфакс

НАВІНЫ

31 сакавіка 1998 г., № 32

Мяжа без слупоў

У Астрэвецкім раёне почалася ўпадрекаванне лініі дзяржаўнай мяжы з Літвой.

Гэтым займаюцца вайсковыя чыгуначнікі з Мінска. Магчыма, яны калі-небудзь паставяць і памежныя слупы.

Пакуль што яны ёсць толькі на пераходзе Каменны Лог Ашмянскага раёна. У цырымоніі зачопвання гэтых слупоў бралі ўдзел беларускі і літоўскі міністры ўнутраных спраў. Гэта адбылося пасля скандалу вакол здымачнай групы Пайла Шарамета, якую калі Каменна гага Лог зрабіла свой рэпартаж з мяжы.

Міхал КАЗЛОУСКІ

Літоўская імша ў Гродне

У Гродне ўпершыню началіся набажэнствы на літоўскай мове.

Імшы для літоўцаў у касцёле св. Брыгіты праводзіць сам гродзенскі біскуп Аляксандар Кашкевіч, які раней служыў у Вільні. Такія багаслужэнні будуць адбывацца два разы ў месяц па наядзелях.

C.A.

Страчанае пакаленне

З пачатку года ў Жлобінскім раёне падлекавая

Немцы адкрываюць Беларусь

Берлінскіе выдавецтва *Trescher* выпусціла першы ў Нямеччыне даведнік для турыста «Адкрыццё Беларусі. Прывода і культура ад Брэста да Дняпра». Трохтысячны тыраж кнігі плануюць прадаць за два гады.

Аўтар кнігі Эвельін Шээр цэлы год працавала над «Адкрыццём Беларусі». Кніга мае 261 старонку і каштуе амаль 27 нямецкіх марак — гэта сярэдня цана для выдання таго рода. Яна будзе карыснай як для туриста-індывідуала, вандроўніка-веласіпедыста, так і для экспкурсійной группы. Маршрут прапануецца па чатырох абласцях, акрамя Гомельскай і Магілёўскай, якія пацярпелі ад чарнобыльскай катастрофы: туды немцам лепш не ездзіць. Даведнік змяшчае шмат фотаздымкаў, неабходныя тэлефоны і адресы, карты і планы гарадоў. Геаграфічныя назвы і вуліцы пададзены на беларускай мове з лацінскай транскрыпцыяй. Для зручнасці ёсьць невялікі нямецка-беларуска-рускі размоўнік.

Аўтар запрашае ў Беларусь тых, каго не палохае адпачынак без камфорты. Для большасці заходніх турыстаў Беларусь застаецца незнаёмай, хоць апошня палітычныя падзеі ў нашай краіне выклікаюць у іхнія прэсе вялікія загалоўкі. Як гаворыцца ва ўступным слове да кнігі, «эканамічны крызіс у Беларусі абвастраеца і кладзеца цяжкім грузам на плечы народа», але тым не менш падарожжа ў Беларусь мае непаўторную экзотыку.

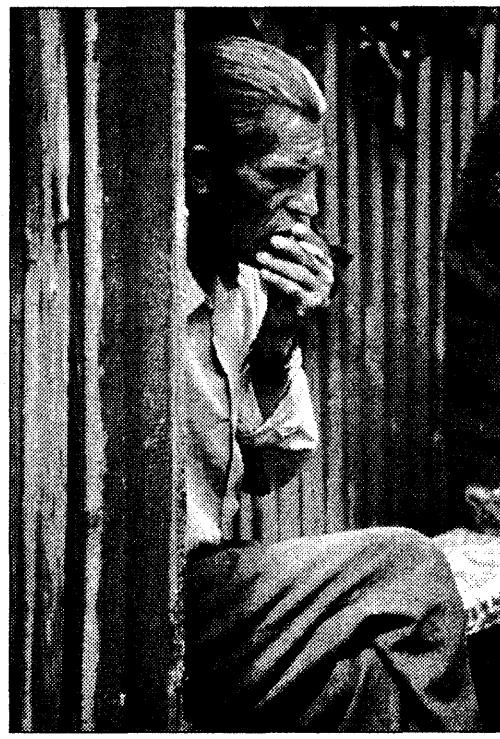
У раздзеле «Без хлеба стол — гэта толькі дошка» гаворыцца пра русіфікацыю беларускай кухні ў савецкія часы і распаўсюджанне савецкай культуры харчавання. Пра гасціннасць гаспадара свед-

стравай з тушанай кіслай капусты».

Аўтарка даведніка нагадвае заходнім турыстам, якія спыняюцца ў Мінску, што ўсе іншаземцы паводле закона павінны зарэгістравацца ў АВІРы, гэта ўспрымаецца як «перажытак савецкай сістэмы». Гарадскі транспарт часта перапоўнены і не заўсёды надзеіны, патрэждвае кніга. У таксістай, як правіла, не працуе таксометр, і вадзіцеля называе адвольныя цэны. Замежнаму кіроўцу няпроста зарыентавацца на мінскіх вуліцах, а той, хоць упершыню выходзіць з цягніка на мінскім вакзале, будзе адчуваць, што трапіў у правінцыю: ўсё заблытана, людзі мкнуцца ў розных накірунках, пераходзячы праста праз рэйкі. Знайсці прыстойныя гатэль нават у Мінску няпроста: цэны астраманічна высокі і не адпавядаюць сервісу. У правінцыйных гатэлях яшчэ горш: няютліві персанал і брудныя пакоі, няма гарачай вады. У рэстаранах прыктычна не знайдзеш вегетарыянскіх страваў, нідзе німа тэлефонных даведнікаў, а таксама інфармацыі для турыстаў.

У кнізе «Адкрыццё Беларусі» рэкамендуецца набыць план Мінска, які выпусціла нямецкая выдавецтва *RV-Verlag*, таму што беларускія карты і планы гарадоў не дасягаюць еўрапейскіх стандартоў. Але гэта дробязь: кожны еўрапеец адчуе дэфіцыт грамадскіх туалетаў. Шчасце, калі турыст знаходзіцца ў гатэлі, прыстойным рэстаране, вакзале або ў цэнтры горада, іначай — бядя.

Падарожніца па Беларусі зручней на цягніку, але білеты лепш купіць загадзя. Доўгія

У кнізе «Адкрыццё Беларусі» (вокладка — на здымку справа) сцвярджаеца, што ўсё насельніцтва дзеліца на дзве вялікія групы: тых, хто курыць самакуркі, і тых, хто арэнтуеца на будучыню і аддае перавагу цыгарэтам Philip Morris.

Evelyn Scheer
Weißrussland
entdecken
Natur und Kultur von Brest bis zum Dnepr
Trescher-Reihe Reisen

чэргі каля касы, недружлюбныя касіркі могуць стварыць проблему з билетам. Даведнік рэкамендуе абавязковая ўзыць з сабой туалетную паперу і правіянт. Таму, хто вандруе на ўласным аўтамабілі, лепш не рабіць начных паездак з-за дрэннага асвятлення дарогаў, на якіх могуць сустрэцца п'яныя вадзіцелі. Нягледзячы на даволі развітую сетку аўтазаправак, ёсьць сэнс узяць з сабой каністру з бензінам: можа быць, што патрэбнага паліва на станцыі няма.

«Людзі ў Беларусі вельмі гасцінныя, — гаворыцца ў кнізе. — Для іх у падарунак можна прывезці каву, гарбату альбо какаву, дзесяці — цукеркі». Беларусам прыемна

атрымальні часопіс модаў альбо каталог, паштоўкі, касметыку ўсіх гатункаў, медыкаменты, якія цяжка купіць у аптэцы, аднаразовыя шпрыцы і пластыры, перакананая аўтарка. Калі ёсьць сябры, ім можна прывезці ў прэзэнт джынсы, калготкі, абутик, блізуну або шкарпеткі. «Гэтыя рэчы не з'яўляюцца дэфіцитам, але кошты так выраслі, што для многіх людзей моднае адзенне застаецца марай», — піша Э.Шээр.

«Адкрыццё Беларусі» — гэта захапляльная падарожжа па гісторыі і сучаснасці нашай краіны. Тут жа змяшчаюцца ўрыйкі з прозы і пазіціў наших пісьменнікаў, якія даволі добра прэзентуюць літаратуру.

Падобнага дапаможніка для турыстаў яшчэ не было. Як паведамілі мне ў міністэрстве спорту і турызму, на выпуск беларускай версіі кнігі «не хапае грошай», хоць чыноўнікі признаюць, што такое выданне вельмі патрэбнае. Даведнікам «Адкрыццё Беларусі» зацікавіліся беларускія турыстычныя фірмы, гандлёвая палата і прадстаўніцтвы нямецкіх фірмаў у нашай краіне. Амбасада ФРГ у Мінску замовіла 50 асобнікаў.

Акрамя гэтага даведніка, турысту, які збіраеца ў Беларусь, Эвельін Шээр рэкамендуе ўзяць з сабой крышку гумару — каб пераадолець усялякія нязручнасці.

Алесь ДАШЧЫНСКІ

ДАГЕРРОТИП

Семен БУКЧИН

Невзоров, этот *enfant terrible* российского телевидения, слишком надолго запропал в какуюто тень, чтобы наконец не заявить о себе соответственно громко и скандально. Теперь мы знаем, что время было потрачено не впустую. Хичок репортёрского телеэкрана, «разгребатель» постсоветских ужасов от «шестисотсекундных» сюжетов перешел к эпопеи. Чечня — вот где было развернуться его таланту! Чечня ждала невзоровского пера, точнее невзоровской телекамеры, чтобы стать, наконец, тем полотном, где кровища, kosti, черепа и шматки человеческих тел могли удовлетворить в достойном масштабе безумную страсть некрофила, возомнившего себя суперпатриотом России.

Плохо ли, хорошо ли, нравственно или аморально «Чистилище» Невзорова — суть не в этих возникших сразу же после показа фильма по ОРТ спорах. Для меня главнейшее в том, что Невзоров и чеченская трагедия — понятия полярные по своей сути. Как полярны Невзоров и трагедия Вильнюсского телеканала, которую он смаковал в 1991 году. Невзоровские «Наши» перекочевали из Вильнюса в чеченское «Чистилище». А в том, что это все те же «Наши», сомневаться не приходится.

Чистилище, из которого нет пути в рай

О «чеченском фильме» Александра Невзорова

Они, как и там, под Вильнюской телебашней семь лет назад, немногословно мужественны в своей защите неизвестного и также трагичны в той бестолковости и беспомощности, в которую их бросило высшее начальство России.

Так вот об авторской позиции... Утверждают, что, несмотря на все обилие огня, трупов и руин, несмотря на все это «как оно на самом деле было», Невзоров лжет. Лжет, прикрывшись документальными и игровыми кадрами. Цинизм достигает вершины, когда российского танкиста, «русского мальчика», ужасные «чечены» распинают на кресте. Впрочем, скоро и они, эти «изверги поневоле», гибнут от автоматных очередей осатавших российских «мстителей». Вот за этим крестом с распятым «русским мальчиком» и выбрал себе позицию холоднорасчетливый г-н Невзоров. Он стоит в трагической позе, воздев руки к небу, и вопиет: «Зачем эта бессмысличная бойня? Зачем они уничтожают друг друга?

Но эту риторику разоблачают как сама личность «хитроумного» создателя фильма, отлично знающего, «кому и зачем это нужно», так и его титры, в которых указано имя «спонсора» — Бориса Березовского. У меня нет желания демонизировать фигуру этого нувориша, из которого российская пресса усердно лепит образ олигарха. Нет желания рассуждать о его «нефтяных интересах» на Кавказе. Хочу подчеркнуть единственное: ответы на «шекспировские вопросы» давно известны. В кавказ-

ком сценарии роли прописаны достаточно четко. Нефтяные реки, несущие миллионы долларов, определяют и насыщают всю его образную систему. Об этом отлично осведомлен г-н Невзоров.

Невероятный цинизм ситуации заключается в том, что стыдящий, упрекающий и даже убивающий нас своим «Чистилищем» г-н Невзоров давно уже приник к одной из этих долларовых рек. Чеченская трагедия стала для создателя фильма источником не только материального, но прежде всего идеологического дохода, скорее даже идеологической поживы. «Высшая правда» о чеченской войне не в бесконечном наматывании на гусеницу танка человеческих останков. Это для лежащих бесконечно наматывание и прокручивание — откровенная спекуляция на войне и ее жертвах, на чувствах зрителей.

Когда герой романа Ремарка «Время жить и время умирать» немец Гребер получает пулю от кого-то из им же пощаженных

советских пленных, его смерть знаменует бессмысличество войны в самых что ни на есть трагических тонах, хотя нет вокруг реки и гор трупов. Впрочем, у меня нет желания затевать спор об эстетике, стилистике фильма. Выбор средств всегда за автором. Но не надо держать и зрителя за дурака, считая, что «ужасы» предельно натурализованной правды дают право на некую, чуть ли не сродни божественной, верховную позицию. Да, собственно, Невзорову и не нужна подлинная правда о чеченской трагедии.

Нотация, прочитанная чеченским боевиком российскому танкисту («ты зачем пришел на мою землю?»), — не более чем демонстрация некоего «равновесного» подхода.

Дымящаяся кровь, клочки человеческих тел, нагромождения обезображеных трупов — вот что должно волновать обожания, вызывать блеск глаз. Так формируется поэтика «псов войны», этих увешанных оружием «сверхчеловеков», знающих только

одну работу — убивать. Но, может быть, автор осуждает, показывая нам все это? Нет! — утверждают я. Он любуется. Он наслаждается зрелищем танка, вминающим разбросанные вокруг и мертвые тела, и еще живых, но раненых солдат... Что ж, эта эстетика вполне соответствует давно известному нам нравственному уровню г-на Невзорова. В этом смысле «ястреб», всегда круживший в поисках падали, не подвел, остался верен себе.

Но и мы не забудем этого идейного «подвига» г-на Невзорова, создавшего фильм, вполне могущий стать катехизисом крепнущего российского фашизма. Кино, которое вполне можно показывать кандидатам в члены баркашовского «Русского национального единства». Своего рода кинобиблия, на которой можно клясться... А уж потом строчи из автомата, как говорил один литературный герой, «от живота веером». Ибо г-н Невзоров уже все грехи отпустил...

Школьныя абеды растуць на градах

У вясковых школах
Клімавіцкага раёна
Магілёўскай вобласці
цяпер школьнікі самі
забяспечваюць сябе ежай.

На аднаго вучня з бюджету выдаткуваецца ўсяго 5.000 рублёў, чаго не хапае нават на кубачак гарбаты з коржыкам. Каб дзеци не галадавалі, за кожным вучнем замацавалі на прышкольным участку персанальную граду. На ёй вучань будзе вырошчацца самая неабходная «вітаміны» — цыбулю, моркву, капусту, памідоры і агуркі.

Сымон ГЛАЗШТЕЙН

Беларуская моладзь едзе ў Францыю

Вучаніца 11-га класа мінскай гімназіі № 20 Карыма Башэн і студэнт 3 курса Лінгвістычнага ўніверсітэта Мікалай Шакел паедуць у Францыю на гроши французскіх падаткалацельшчыкаў.

Яны сталі пераможцамі фінальнай часткі конкурсу «Ездэм у Францыю-98», які праводзіла французская амбасада. З 30 чэрвеня па 15 ліпеня ў Францыі шчасліўчыкі змогуць убачыць матчы чэмпіянату свету па футболе, наведаць Луўр і Версаль і ўзяць удзел у Нацыянальным свяце Францыі 14 ліпеня на Елісейскіх Палах. Іх будуць вітаць і на афіцыйным узроўні — у міністэрстве замежных справаў Францыі.

Школьница з Салігорска Любовь Русак і студэнт Брэсцкага політэхнічнага ўніверсітэта Сяргей Дабышук, якія занялі ў конкурссе другое месца, атрымалі права на лінгвістичную стажыроўку «Знаёмства з Францыяй» у ліпені 1998 года.

Перамагчы ў конкурсе было нялёгkа: фінал складаўся з тура на веданне Францыі як краіны і французскай мовы. Кандыдаты павінны былі паказаць сваё веданне граматыкі, лексікі, гісторыі, геаграфіі, сацыяльнага, палітычнага і эканамічнага жыцця Францыі, яе літаратуры і мастацтва, спорту. У фінале конкурсу ўдзельнічалі прадстаўнікі 42 навучальных установаў рэспублікі.

БелаПАН

СНІД і наркотыкі ідуць разам

На Гродзеншчыне пагаршаецца сітуацыя са СНІДам: у сакавіку выяўлены яшчэ два ВІЧ-інфіцыраваныя.

Гэта наркаманы. Пасля ўспышкі ВІЧ-інфекцыі ў Светлагорску ў Гродзенскім цэнтру па прафілактыцы СНІДу ўсё часцей звяртаюцца людзі, якія хаця б аднойчы спрабавалі наркотыкі ў ін'екцыях. Адначасова спецыялісты цэнтра праводзяць працу і па выяўленні інфіцыраваных сядротых, хто раздзюць смяротнымі вірусамі полавымі шляхамі.

БелаПАН

Даты і лёсы

31 сакавіка

1732. Нарадзіўся выбітны аўстрыйскі кампазітар, аўтар 104 сімфоній і 50 канцэртаў Франц Ёзэф Гайдн. Вядома, што Гайдн прадказваў вялікую будучыню юнаму Моцарту, але скептычна ацэньваў талент уласнага вучня — Бетховена.

1903. Нарадзіўся юніцкі святар, вязень канцлагера Заксенхаўзен Міхась Маскалік. Пасля вайны ён узначаліў Беларускі камітэт перасяленцаў, які існаваў да 1952 г. З яго дапамогай многія тысячы беларусаў і ўкраінцаў выехаў ў ЗША, Канаду ды іншыя заморскія краіны. У 1959 г. Маскалік абараніў доктарскую дысертацию «Янка Купала — песьняр беларускага народа».

1950. Нарвежскі падарожнік Тур Хеердал апублікаваў справа-здачу пра экспедыцыю Kon-Tiki. Гэта быў проста плыт, падобны да тых, якімі карыстаюцца палінезійскія туземцы. Хеердал разам з невялікай камандай за 101 дзень пасляхова перарабіў якін.

1966. З Байканура стартавала аўтаматычная станцыя «Луна-10», якая стала першым штучным спадарожнікам Месяца.

1 красавіка

Міжнародны Дзень дурнія.

1875. Лонданскія Times апублікавала першы прагноз надвор'я. Спеціяльна да гэтага дня ў 1960 г. амерыканцы (яны таксама вельмі любяць амбяркоўваць сюрпризы неба) прымеркавалі запуск першага метэоралагічнага спадарожніка.

1933. Гітлер заклікаў немцаў байкатаўваць крамы, якія належалі габроям.

2 красавіка

742. Нарадзіўся кароль франкаў Карл Вялікі, які ўпершыню пасля распаду Рымскай імперыі здолеў аб'яднані Заходнюю Еўропу. У 800 г. ён атрымаў з рук Папы рымскага імператарскую карону.

1805. У саміштвару з'явіўся на свет вялікі дацкі казачнік Ханс Крысціян Андэрсен. Беднасць перашкодзіла яму ў юнацтве пачаць кар'еру прафесійнага акцёра. Цалкам магчыма, што ў казцы «Брыдкае качаня» Андэрсен распавеў пра ўласнае дзяцінства.

1859. У цягніках упершыню з'явіўся прыбіральні: да гэтага дадумаліся амерыканцы.

1925. У Дзвінску (цяпер Даўгіпіл) пачаўся судовы працэс над 8-мі беларускімі настаўнікамі, у тым ліку Кастантінам Езавітавым і Паўлінай Мядзэлкай, якіх латвійскія ўлады аўбінаўцілі ў намерах далучыць насленену беларускай часткай Латгалі да БССР. Ужо 4 красавіка ўсе яны былі апрайданыя, але звольненыя з працы, а некаторыя — высланыя з краіны.

1953. Вышайшы першы нумар часопіса «Маладосць».

1986. Каліфарніец Роберт Макдональд больш за два тыдні пасляхова змагаўся са сном. Уесь гэты час — 453 гадзіны 40 хвілін — ён праседзяў у крэсле-качалцы.

1992. Экспедыцыя канадскіх і амерыканскіх біёлагуў знайшла ў штаце Мічиган найвялікшы ў свеце жывы арганізм — сетку тонкіх нітак грыбы *Armillaria bulbosa*, што расла 1.500 гадоў і раскінулася на плошчы 15 гектараў. Вага грыба дасягае 100 тон.

Падрыхтаваў
Юрась БАРЫСЕВІЧ

На здымку: кантрольна-прапускны пункт на беларуска-расійскай мяжы ў Магілёўскай вобласці. Але асноўныя шляхі чайнакоў — па лясных і палявых дарогах.

380 бутэлек фальсіфікаванай гарэлкі і велізарную колькасць мяса-малочных прадуктаў і кандытарскіх вырабаў сканфіскавала міліцыя ў аднаго жыхара Бабруйска, які накроўваўся ў Расію.

Штодзённа міліцыя канфіскуе на мяжы Магілёўшчыны з Расіяй харчавання на сотні мільёнаў рублёў, але гэта — толькі міэрная частка таго, што вывозіцца ў суседнюю дзяржаву. У прыгранічных раёнах Магілёўшчыны многія прадукты праства не даходзяць да прылаўка, а адразу палявымі дарогамі трапляюць у Расію. Спыніць гэты практэс міліцыя пакуль не ўстане: дзяржава сілавымі сродкамі прымушае вытворцаў трymаць заніжаныя цэны, а гэта стварае вельмі выгаднія ўмовы для такога бізнесу.

БелаПАН

Дзіцячы турнір завяршыўся перамогай презідэнта

Фінальны хакейны турнір «Залатая шайба» (той, які на прызы першага презідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнкі), а ў ім бралі ўдзел дзіцячыя, да 14 гадоў, каманды Мінска і абласцей, завяршыўся ў Мінскім Палацы спорту.

У рашающим паядынку хлопчыкі з вёскі Зубава Аршанскаага раёна перамаглі з лікам 6:3 сваіх равеснікаў з Барысава. У чэмпіёнаў вызначыўся Андрэй Калачоў, які закінуў тры шайбы.

Вось тут і выйшаў на лёд хакеист нумар адзін Аляксандар Лукашэнка. У поўнай хакейнай амуніцы, з шлемам на галаве — так бы мовіць, у шыткіах і касцы. Ён зачытываў віншаванне ўдзельнікам турніру, з якога ўсе даведаліся, што наступнай масава-прапагандысцкай акцыяй у сферы дзіцячага спорту будуць спаборніцты футбалістамі «Скураны мяч». А юных хакеістамі прэзідэнт узнагародзіў па-царску: усе ўдзельнікі гадзіннікі з сімвалікай турніру, бронзавыя прызы ў прэміяўныя пущёўкімі ў лагер «Зубраня» на Нарачы, кожны срэбны прызёр атрымаў музычны цэнтр, а ўсе чэмпіёны — па тэлевізары. Аб такіх прызах мараць і дарослыя майстры.

Можна парадавацца, што ў

І яшчэ: спартыўная база большасці агульнаадукацыйных школай за апошнія некалькі гадоў прыйшла ў занядзял з-за адсутнасці сродкаў. Урокі фізкультуры з прычыні перагружанасці спартзалаў праводзяцца ў калідорах і сутарэннях.

Пасля ўручэння ўзнагародай пачаўся другі акт хакейнага спектаклі — паядынак каманды прэзідэнта са зборнай ветэранаў беларускага хакею. Лукашэнка, каб партнёры не забывалися на сваё месца ў строі, выйшаў на лёд у майцы з нумарам адзін, хаяць ва ўсім свеце «адзінка» носяць толькі варатарамі. Аляксандар Рыгоравіч гуляў у цэнтры нападэння (што вельмі лагічна: ён прывык быць у цэнтры ўсюды і за ўсёды). У таварыши па тройцы ён выбраў Анатоля Варыончыка і Міхаіла Захарава — самых свежых з ветэранаў. Як і трэба было чаек, менавіта Лукашэнка стаў самым выніковым іграком супстрэчы, закінуўшы 4 шайбы і зрабіўшы 3 галівяны перадачы. Можа, яму лепш перакваліфікаўца ў хакеіст?

Міхail ПАТАПОВІЧ

«Формула-1»

Вялікі сакрэт

«Макларэн-Мерседэс»

Другі этап чэмпіянату свету па аўтагонках у класе машын «Формула-1», які прайшоў у бразільскім Інтелагасе, быў вельмі падобны на першы. Ізоўнай дзвайную перамогу атрымалі гоншчыкі каманды «Макларэн-Мерседэс» Міка Хакінен (Фінляндый) і Дэвід Култхард (Шатландия). Двухразовы чэмпіён свету Міхаэль Шумахер, не зачончыўшы першы этап у Сіднеі, на гэты раз прыехаў да фінішу трэцім, але прайграў Хакінену цэлую хвіліну, гэта амаль 4 кіламетры дыстанцыі! Чэмпіён свету-97 Жак Вільнёў (Канада) фінішаваў толькі сёмым, чэмпіён свету-96 Дэйман Хіл (Англія) — дзесятым.

Усе гадаюць: якія незвычайнія метамарфозы дазволілі камандзе «Макларэн-Мерседэс» так высока ўзнесціся над канкурэнтамі? Адказу пакуль няма.

А сітуацыя пасля двух этапаў такая:

1. Хакінен — 20 ачкоў. 2. Култхард — 12. 3. X.-Х.Фрэнтэн («Ульямс-Мекахром») — 6. 4. М.Шумахер («Ферары») — 4.5-6. А.Віорц («Бенетон») і Э.Ірвін («Ферары») — па 3. 7. Ж.Вільнёў («Ульямс-Мекахром») — 2.8-9. Д.Херберт («Заўбер») і Д.Фіскела («Бенетон») — па 1.

У Кубку канструктараў першынствуе «Макларэн» — 32 ачкі, дадай ідуць «Ульямс» — 8 і «Ферары» — 7.

Сямён ПЛОЦ

Кошты рэкламнай плошчы у газете НАВІНЫ

на першай паласе	94 000 руб./см ²
на асобнай паласе	70 000 руб./см ²
у рэкламным блоку	47 000 руб./см ²
у тэлевізійнай праграме	70 000 руб./см ²
на апошній паласе	70 000 руб./см ²

Тэлефон для даведак: 236-24-41

Тры п